

بەرە بەرە چووین ب سەر مانی

(۲۱۶-۲۷۶/۷۷) دە.

ئەز ژ کێ ره ژ باشوورپین مه‌را داباشا لیڤۆلینین مه‌ لسه‌ر منهۆپین (تیڤستین) مانی ب زمانن پارتهی دکم یه‌کسه‌ر ئی مالکا مه‌لبه‌ستقانی مه‌زن نالی (۱۸۰۰-۱۸۵۶) لئه‌زه‌ر دیژن:

نووی خامه‌ی من که بیته مه‌عنا ئارایی که مال

خه‌ت به‌ خه‌ت ئیزه‌اری نه‌قشی سووره‌تی مانی ده‌کا. (دیوانی نالی، موده‌ریس و... ر. ۱۰۳، دیوانی نالی، م. خه‌زنه‌دار، ر. ۵۶، ۳۵۶.)

مانی ب وی شیوایی وه‌ک وینه‌کیش، نه‌قاش د به‌رهمه‌مین پر کلاسیکین کوردین دن ده‌ژی هاتیه، وه‌ها مه‌لا [سینئ] باته‌یی ژێ نمادکه:

نه‌زه‌ر دا خانه‌یا چینی

ژ مانی نه‌قش و تمسالن. (م. ه. باته‌یی، ناماده‌کرنا ئا. سادنی، ر. ۱۶۶.)

وه‌ دیاردبه‌ کوؤ ئالینه‌ دنه‌ که‌سایه‌تیا مانی، چاوا فیلوؤسوؤف، خوه‌دین دینه‌کی نوو، مه‌لبه‌ستقان و ... دبه‌ به‌مه‌را مه‌، ئی ل فر ئەز فه‌گه‌رم سه‌ر مالکا لژۆر هاتی.

بو ناماده‌کرنا فه‌رهمه‌نگا ئیتیمۆلوگی کوردی -ئه‌لمانی (ژکوهاتنا په‌یقین کوردی) په‌یقا "ئارا" ژ

من ره‌ بالکیش بوو. د فه‌رهمه‌نگین کوردی ده‌ ئەز ئی گه‌ریام و ئەو وه‌ها هاتیه: ئارا ۱ پیوه‌ندیا

دۆستایه‌تی و ناسین د ناقبه‌را دو که‌سان ده‌، ئەو ب مه‌ف ره‌ نه‌ ئارا نه‌، ۲ [ه‌زکرن ل

خوارنقه‌خوارن ئان له‌هر تشته‌کی دن، ۳ ناقبه‌ر، ناقبه‌ین، مایین. د فه‌رهمه‌نگا قامۆسی زه‌بیعی

دا، ر. ۱۱-۱۲ هه‌نه‌کی لسه‌ر ژکوهاتنا وی ئی ئاخافتن. ۴، جه‌ن ژیبینا مه‌رتمی. ف. ه. ب. ر. ۳. ۵

ته‌په‌ل، لووتکه‌، ئەف راقه‌یا مه‌یه‌ لگۆر ئی مالکا نالی: نووی خامه‌ی من که بیته مه‌ نا سی

که‌مال / خه‌ / به‌ خه‌ ئیزه‌اری نه‌قشی سووره‌تی مانی ده‌کا. دنم، ر. ۱۰۳. (ژ ده‌ستنیسا

فهرمه نگا ئیتیمۆلۆگی کوردی - ئەلمانی ژکوھاتنا پەیفین کوردی، ۆسۆین ۆه بەش & سۆبەستیان هاینه. من وهما ئەف پەیفنا نامادە کر و پۆشنیازی سۆبەستیان کر، کۆ د فەرھەنگین دنە زمانین ئیرانی و خاسما یین باکورارۆژاڤی و سەنسکریتی دە تەماشە بکن، وی گۆت، سەری خوە بۆتەر ب وی ره مەیشینە؛ ئەو نه پەیفه که ئاریه، ئەو ژ زمانین ترکی که تیه ناف کوردی و وهما نفسی: پەیفه که بیانیه، ئەو ژ ترکی، ترکیا که فن، ئوزبۆکی هاتیه ناف زمانین کوردی.

د ژیدەرین کوردی دە ئەوین ل بەر دەستین مە نه، مە نه دیت، کۆ توکه سی ژکوھاتنا وی دیارکریه، ئی بیژهیا ئارا جهی خوه د کوردیدا رند گرتیه، بوویه پەیفه که کوردانی و ئەو مە به ست کلاسیکین مە ژى بوویه.

بۆن 17.2.2014